

DEEL 8

EKO Partners

De volgende schakel
in de bioketen

Bertus Buizer:
*‘Juist kleinschalige landbouw
kan de wereld voeden’*

BUIZER ADVIES

MINSTENS TACHTIG PROCENT LANDBOUWBEDRIJVEN HEEL KLEINSCHALIG

Rustig, vriendelijk en zorgvuldig zijn woorden kiezend: het is boerenzoon uit de Noordoostpolder Bertus Buizer ten voeten uit. Maar intussen wel duidelijk stelling nemend, zowel met zijn adviesbureau Buizer Advies Duurzame landbouw en energie, als in het publieke debat. “Onze toekomst ligt in opwaardering van kleinschalige landbouw, in combinatie met ecologisch beheer van de bodem.”

TEKST HARRY DE BOT | FOTO'S BUIZER ADVIES

Bertus Buizer, die zijn basis in Leeuwarden heeft, vindt dat er nogal eens met dedain naar kleinschalige duurzame landbouw wordt gekeken, terwijl toch ‘minstens 80 procent van de landbouwbedrijven in de wereld heel kleinschalig is, dat wil zeggen met minder dan twee hectare grond’. De juiste aandacht voor de grond, verklaart hij, is vaak inherent aan kleinschalige landbouw.

“Een gemiddeld landbouwbedrijf in Nederland beschikt over ongeveer 28 hectare cultuurgrond. Naar Nederlandse begrippen zou je dat misschien ook kleinschalig kunnen noemen. De geschiedenis leert ons dat grotere bedrijven meer richting monocultuur gaan, terwijl een klein bedrijf juist zorgt voor meer agro- en biodiversiteit. Wereldwijd kunnen met aandacht en ondersteuning van kleinschalige landbouw ook veel meer mensen een inkomen verdienen.” Kleinschalige biologische landbouw

Iedere maand belichten we in deze rubriek de zogenaamde volgende schakels in de biologische keten. Verwerkers, toeleveranciers, handelaren, nationale en internationale handelsbedrijven komen aan bod. We spreken met de ondernemer(s): Welke plannen hebben zij met het bedrijf en hoe kijkt de ondernemer naar de markt en de toekomst?

kan de wereld voeden. Dat bevestigt onder meer de UNCTAD in haar rapport “Wake up before it is too late” (2013).

De gedachte van kleinschalige landbouw en verantwoord bodembeheer past naadloos in enkele activiteiten die Buizer succesvol heeft geïnitieerd. Zoals de *Sustainable Food Supply Foundation*, die in oktober 2015 een internationaal congres over de wereldvoedselvoorziening organiseert met een *bottom-up* aanpak. Sprekers als prof. Louise Vet en prof. Pablo Tittonell hebben al toegezegd, evenals de nieuwe Speciale Rapporteur van de VN voor het recht op voedsel, prof. Hilal Elver. Zij en anderen zullen dan onder meer reageren op werkelijk gerealiseerde projectvoorbeelden die dan gepresenteerd zullen worden en waaruit blijkt dat een duurzame en regionale aanpak loont en motiveert.

Financiering van kleinschalige landbouw vraagt om politieke ondersteuning

Hij werkt ook aan Organicseeds.nl, een bedrijvennetwerk van kweek- en handelsbedrijven die zaaizaad, plant- en pootgoed voor de biologische teelten op de markt brengen. “We hebben in Nederland buitengewoon sterk biologisch pootgoed en zaaigoed en dat willen we onder de aandacht brengen. Nederland heeft binnen Europa zelfs een uitzonderingspositie. We zijn ongeveer het enige land binnen de EU met in de nationale database een ingevulde categorie I. Die stelt het gebruik van biologisch uitgangsmateriaal verplicht. Andere landen nemen het niet zo nauw wat betreft verplicht gebruik van biologisch zaai- en pootgoed voor biologische teelten. Dat schaadt de marktpositie van Nederland en heeft natuurlijk financiële gevolgen, want door duurder uitgangsmateriaal stijgt ook de kostprijs.” Buizer heeft de Tweede Kamer hierover indringend aangeschreven, zoals hij eerder ook succesvol deed toen de RUB-lijst, die de toelating van alternatieve gewasbeschermingsmiddelen regelt, dreigde te worden ingetrokken.

In hoeverre is kleinschalige landbouw financierbaar?
 “Dat is een voortdurend aandachtspunt voor mij. Er is kapitaal nodig, maar ook het juiste zaaizaad, bodembeheer en de kennis van de ondernemer zijn van doorslaggevende betekenis. Juist voor kleine boeren is nodig dat zij aan de juiste rassen kunnen komen, waarmee zij aan de vraag van de lokale markt kunnen voldoen. Dat laatste is ook hun kracht. Patenten op eigenschappen van planten kunnen het de boer en boerin en ook de kleine veredelaar echter erg moeilijk maken. In opkomende economieën speelt ook het gebrek aan landrechten voor de kleine boer of boerin. Dat ontnemt hun en ook de banken de motivatie om goed in de grond te investeren.” In veel landen ligt hier volgens hem voor de lokale politiek een grote uitdaging. Misschien is dit zelfs wel de sleutel voor de door de politiek gewenste duurzame voedselvoorziening.

Samenwerken is voor agrarische ondernemers van groot belang, volgens Buizer. “De aloude coöperatieve gedachte dus, waarbij je een aantal onvermijdelijke kosten deelt. Of waardoor mogelijk wordt wat anders

misschien ondenkbaar was. Bijvoorbeeld: niet-biologische boeren die eens ervaring willen opdoen met biologisch, kunnen voor teelt, opslag en bewaring van biologische gewassen ook prima samenwerking zoeken met biologische boeren die over voldoende ruimte beschikken. Bij een gangbaar bedrijf kan dat niet, omdat je voor biologische productie en afzet gecertificeerd moet zijn. Of samen met collega's investeren in machines en in het organiseren van de afzet.”

Wat moeten we doen om de biologische landbouw harder te laten groeien dan ze nu doet?

“Meer mensen de ruimte geven om te ondernemen. Dan kom ik terug op mijn eerdere stelling dat kleinschalige biologische landbouw de wereld kan voeden. Op een ecologisch verantwoorde wijze, zonder genetische manipulatie. Kennisland Nederland met zijn vruchtbare bodem kan hierbij een voortrekkersrol vervullen en daarvan een goed exportproduct maken. Ik ben er ook van overtuigd dat als je meer ruimte geeft aan kleinschalige en duurzame landbouw, het aantal mensen dat in de land- en tuinbouw werkt weer zal stijgen.” En na een korte stilte: “Maar duurzame landbouw heeft wel een prijs! En dat botst met de huidige lage supermarktprijzen en het voorspelbare consumentengedrag. Momenteel pleit België, in navolging van Engeland, voor een onafhankelijk bemiddelaar die de voedselprijzen onder de loep neemt, en ze afzet tegen de productiekosten. Ook in Nederland verdienen agrarische voedselproducenten enige bescherming. En een eerlijke prijs.” ■

De Sustainable Food Supply Foundation organiseert voor 15 en 16 oktober 2015 een internationaal congres duurzame wereldvoedselvoorziening. Er is dan speciale aandacht voor bodem, ecologie en duurzame voorziening van water en energie. Meer informatie en aanmeldingen via www.sustainablefoodsupply.org

VOORBEELDEN VAN PROJECTEN

Organicseeds.nl

bio quality

Een netwerk van Nederlandse kweek- en handelsbedrijven met een gemeenschappelijk doel:

het bieden van hoogwaardig biologisch uitgangsmateriaal voor een gezonde, winstgevende en bedrijfszekere teelt in veel landen en regio's.

Voor producten die goed smaken en vitaal maken.

www.organicseeds.nl

www.buizeradvies.nl

SUSTAINABLE
FOOD SUPPLY
FOUNDATION

www.sustainablefoodsupply.org